

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Markéty Lehké, Ph.D., a soudců JUDr. Petra Černého, Ph.D., a Mgr. Karla Šemíka ve věci

žalobce: Ústecké šrouby, z. s., IČO: 04316509,
sídlem Velká Hradební 322/53, 400 01 Ústí nad Labem,
zastoupený advokátkou JUDr. Petrou Humlíčkovou, Ph.D.,
sídlem Na Výsledku I 1523/3, 140 00 Praha 4,

proti
žalovanému: Krajský úřad Ústeckého kraje, odbor životního prostředí a
zemědělství,
sídlem Velká Hradební 3118/48, 400 02 Ústí nad Labem,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 10. 2017, č. j. 1732/ZPZ/2017/ODP-442,
JID 58179/2017/KUUK,

takto:

- I. Rozhodnutí Krajského úřadu Ústeckého kraje, odboru životního prostředí a zemědělství, ze dne 18. 10. 2017, č. j. 1732/ZPZ/2017/ODP-442, JID 58179/2017/KUUK, a rozhodnutí Městského úřadu Osek ze dne 13. 3. 2017, č. j. VMH-930/17-48/17-Ho, se **pro vady řízení zrušují** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 9 800 Kč do třiceti dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou podanou v zákonem stanovené lhůtě a následně doplněnou prostřednictvím právní zástupkyně domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 10. 2017, č. j. 1732/ZPZ/2017/ODP-442, JID 58179/2017/KUUK, kterým bylo zamítnuto jeho odvolání a potvrzeno rozhodnutí Městského úřadu Osek ze dne 13. 3. 2017, č. j. VMH-930/17-48/17-Ho, kterým bylo společnosti Služby města Oseka, s.r.o., povoleno dle § 8 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, (dále jen „zákon o ochraně přírody“) pokácení 1 ks břízy bělokoré, rostoucí na pozemku p. č. „X“ v k. ú. Osek u Duchcova (dále jen jako „dřevina“). Současně navrhl žalobce zrušení i výše uvedeného prvostupňového rozhodnutí. Rovněž požadoval přiznání náhrady nákladů řízení.

Žaloba

2. Žalobce namítal, že v řízení nebyl dostatečně vyhodnocen estetický a funkční význam dřeviny, v důsledku čehož nebylo možné provést vážení zájmu a přezkoumatelně uložit náhradní výsadbu. Samotné odůvodnění rozhodnutí prvostupňového orgánu má pak pouhé tři věty.
3. Dále žalobce namítl, že ve spisu se nenachází protokol o ohledání, přesto žalovaný nahradil úvahu prvostupňového orgánu, když se v otázce závažných důvodů ke kácení opíral o fotografie a nepodložené předpoklady. Nelze tak dle žalobce dojít k závěru o riziku poškození budovy pádem odlamujících se větví či určovat estetický a funkční význam dřeviny. Dále žalobce namítl, že vzhledem k zjištěnému výskytu hniloby je nutno vyloučit přítomnost zvláště chráněného dřevokazného hmyzu, když žalovaný ani prvostupňový orgán okolnosti důležité pro ochranu veřejného zájmu, konkrétně výskyt zvláště chráněného druhu saproxylického hmyzu, nezjistil. Ze spisového materiálu, který byl nedostatečný, bez provedení ohledání, pak žalovaný v napadeném rozhodnutí vyhodnotil estetický a funkční význam dřeviny, důležité důvody ke kácení i možnost výskytu zvláště chráněných druhů a nedodržel tak zásadu materiální pravdy, zjištěný skutkový stav tak nemá dle žalobce oporu ve spisu.
4. Dále žalobce zdůraznil, že prvostupňový orgán neumožnil žalobci účast na ohledání na místě a ani jej nevyrozuměl o tom, že místní šetření proběhlo, ačkoliv z něj čerpal skutková zjištění, navíc jej provedl ještě před zahájením samotného řízení a nebyl z něj vyhotoven ani protokol.
5. Dále žalobce rozsáhle argumentoval, že není zřejmé, proč žalovaný nepřistoupil ke kompenzaci kácení novou výsadbou s tím, že žalovaný v tomto směru dle žalobce neakceptuje metodickou instrukci Ministerstva životního prostředí.
6. Dále žalobce také namítl, že prvostupňový orgán neumožnil žalobci vyjádřit se k podkladům rozhodnutí před jeho vydáním. V tomto směru odkázal žalobce zejména na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 11. 2003, č. j. 7 A 112/2002-36 a další judikaturu.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

Vyjádření žalovaného k žalobě

7. Žalovaný trval na tom, že skutková zjištění prvoinstančního orgánu uznal jako správná a vycházel přitom z fotografií založených ve spisu. Skutková zjištění pak shrnul tak, že a/ strom je umístěn v prostoru vjezdu do sběrného dvora komunálních odpadů, v těsné blízkosti budovy, takže průmět jeho koruny překrývá střechu, b/ strom je napaden pokročilou hnilobou kosterní větve, která se projevuje otevřenou dutinou při její bázi, c/ kmen stromu je silně vychýlený od svislé osy, d/ strom je nevzhledný, e/ jde o rychle rostoucí (tj. krátkověký) druh dřeviny a f/ nelze rozumně předpokládat, že by strom mohl být vzhledem ke svému druhu, věku a umístění biotopem zvláště chráněných druhů hmyzu. Dle žalovaného všechna tato skutková zjištění lze odvodit bez dalšího pouze z fotografií založených ve spisu a zcela odpovídají zjištěním prvoinstančního orgánu. Žalovaný proto dospěl k závěru, že funkční a estetický význam stromu je nízký a důvody pro jeho pokácení, spočívající ve zvýšeném riziku jeho provozního selhání, v daném případě převažují nad veřejným zájmem na jeho zachování. Z výše uvedených zjištění pak plyne i riziko pádu větví s tím, že poloha stromu je vyznačena v příloze žádosti o kácení stromu. Dále žalovaný uvedl, že význam břízy pro zvláště chráněné druhy hmyzu je zcela podprůměrný s tím, že předmětná bříza bělokorá, přiléhající osamoceně k budově sběrného dvora, nemůže být biotopem chráněného hmyzu, což dle žalovaného plyne z veřejně dostupných informací o rozšíření těchto druhů. Žalovaný namítl, že účelem správního řízení není vyvracení nedůvodných pochybností jeho účastníků, v dané věci postačují odborné znalosti správního orgánu a další dokazování tak již není potřeba. Žalovaný zdůraznil, že meze správního uvážení při neuložení náhradní výsadby nepřekročil. Pokud jde o namítané ohledání dřeviny, tato procesní vada byla prvoinstančnímu orgánu již vytknuta, není to však dle žalovaného důvod pro nové projednání věci, když na výsledku řízení by již nic změnit nemohl. Důvodem k novému projednání pak dle žalovaného není ani to, že žalobce neměl možnost vyjádřit se k podkladům pro rozhodnutí, když podkladem rozhodnutí je žádost včetně přílohy, seznámení s podklady by pro žalobce nepředstavovalo zásadní přínos, když obsah žádosti byl žalobci tlumočen. Žalovaný tak navrhl zamítnutí žaloby.

Posouzení věci soudem

1. O žalobě soud rozhodl v souladu s ust. § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) bez jednání, neboť žalovaný s tímto postupem výslovně souhlasil a žalobce se po řádném poučení, že může vyslovit souhlas s rozhodnutím věci bez jednání a že nevyjádření se v určené lhůtě je považováno za souhlas, k nařízení jednání nevyjádřil.
8. Napadené rozhodnutí soud přezkoumal v řízení vedeném podle části třetí prvního dílu hlavy druhé s. ř. s., která vychází z dispoziční zásady vyjádřené v ust. § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 věty druhé a třetí a § 75 odst. 2 věty první s. ř. s. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost rozhodnutí správního orgánu, a to pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během dvouměsíční lhůty po oznámení napadeného rozhodnutí dle § 72 odst. 1 věty první s. ř. s. Povinností žalobce je proto tvrdit, že správní rozhodnutí nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení, a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních námitek musí soud přihlídnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s. ř. s. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.

9. Primárně se soud zabýval otázkou přezkoumatelnosti předmětného správního rozhodnutí. Žalobce namítal nepřezkoumatelnost rozhodnutí z důvodu nedostatečného vyhodnocení estetické a funkční hodnoty dané dřeviny a nemožnosti přezkoumatelně uložit kompenzaci kácení náhradní výsadbou. V prvostupňovém rozhodnutí pak bylo ve vztahu k vyhodnocení estetické a funkční hodnoty dané dřeviny pouze stručně uvedeno, že : *„listnatý strom...je velmi nakloněný a v jedné z kosterních větví koruny je velmi viditelná a zřetelná, vyhníla dutina...je proto předpoklad, že má s největší pravděpodobností narušenou statistiku i stabilitu a brozí jeho pád“*. Dle názoru soudu by takové stručné odůvodnění bez dalšího bylo zcela nedostačující a nepřezkoumatelné. Na tomto místě soud uvádí, že prvostupňové a žalobou napadené rozhodnutí tvoří jeden celek. Proto se soud zabýval otázkou, zda napadené rozhodnutí žalovaného obsahuje podrobnější odůvodnění ve vztahu k výše uvedeným skutečnostem. V tomto rozhodnutí je pak estetická a funkční hodnota dřeviny podrobně rozebrána na straně 3 napadeného rozhodnutí, kde žalovaný podrobně zdůvodnil, z jakého důvodu jsou estetické a funkční, resp. společenské funkce dřeviny zanedbatelné, když dřevina se nachází v areálu sběrného dvora, tyto funkce poměřoval dále se skutečností, že jde o jedinou soliteru v areálu, zohlednil zakrytí stromu budovou a další skutečnosti se závěrem, že estetický význam dřeviny je zanedbatelný. Nedostatečnou funkční hodnotu dřeviny pak odůvodňuje zejména zanedbatelnou možností plnit společenské funkce či funkce rekreační. V této části je tak napadené rozhodnutí přezkoumatelné.
10. Ohledně úvah o kompenzaci kácení novou náhradní výsadbou však odůvodnění prvostupňového orgánu žádné relevantní úvahy neobsahuje. Žalovaný pak v napadeném rozhodnutí pouze velmi stručně a obecně uvedl, že v sousedství areálu se nachází zelené plochy i se stromy, aniž je blíže identifikoval, které dle žalovaného tvoří dostatečnou funkční náhradu, že účelem areálu sběrného dvora není ozeleňovat město a nová výsadba by do značné míry s účelem pozemku kolidovala, aniž by tyto obecné závěry jakkoliv podrobněji rozvedl a odůvodnil či je konkrétně poměřoval k důvodu neuložení kompenzace kácení novou výsadbou. Žalovaný pak již jen konstatoval, že z těchto důvodů náhradní výsadbu nestanoví s tím, že přihlédl k tomu, že bříza bělokorá je hojně se vyskytující druh a rychle rostoucí dřevina. Takový poukaz na obecné známé skutečnosti nemůže v žádném případě nahradit posouzení věci v daném konkrétním případě. Za dostatečné odůvodnění pak nelze považovat ani formulaci důvodu pro nestanovení náhradní výsadby „z praktických důvodů uvedených výše“ na straně 4 napadeného rozhodnutí či odkaz na stav dřeviny bez bližšího odůvodnění vzhledem k náhradní výsadbě. Vzhledem ke skutečnosti, že v odůvodnění napadeného rozhodnutí absentuje jakékoliv konkretizované hodnocení skutečností zjištěných či zjistitelných v rámci místního šetření a hodnocení výše uvedených skutečností je zcela nedostatečné, je nutno uvedený závěr žalovaného o nestanovení náhradní výsadby skutečně považovat za nepřezkoumatelný. S ohledem na výše uvedené skutečnosti musí soud konstatovat, že žalobou napadené rozhodnutí je ve smyslu § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů rozhodnutí.
11. Dále žalobce namítal, že žalovaný došel k závěrům ohledně důvodů kácení dřeviny, resp. riziku poškození budovy pádem odlamujících se větví, či estetického a funkčního významu Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

dřeviny, ačkoliv k takovým závěrům není ve správním spise opora. Z obsahu správního spisu soud zjistil, že jediným podkladem, ze kterého by mohly uvedené skutečnosti vyplývat, je výpis z katastru nemovitostí se zákresem umístění dřeviny a 4 fotografie dřeviny (kmene s korunou, spodní části kmene, kmene u země a kmene s větví a prasklinou), záznam z místního šetření ve spise založen není. V uvedených podkladech však nejsou obsaženy žádné skutečnosti týkající se rizika poškození budovy či provozní bezpečnosti stromu ani estetického či funkčního významu dřeviny, ani stavu dřeviny (který žalovaný považoval za zanedbatelný k újmě vzniklé pokácením dřeviny) které neplynou ani z předmětu a kompozice do spisu založených fotografií. Nelze tedy než souhlasit s žalobcem, že výše uvedené závěry žalovaného nemají žádný podklad v obsahu správního spisu. V uvedené skutečnosti spatřuje soud vadu řízení ve smyslu § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s., neboť skutkový stav, který vzal žalovaný za základ rozhodnutí, nemá oporu ve správním spise.

12. S ohledem na výše zjištěnou nepřezkoumatelnost považoval soud za nadbytečné zabývat se otázkou posouzení, zda je na dřevině možný výskyt zvláště chráněného hmyzu a jaký má takové případné zjištění význam pro daný případ.
13. Dále žalobce namítal, že mu nebyla umožněna účast na místním šetření a nebyl ani vyrozuměn o jeho konání. Na tomto místě musí soud zdůraznit, že zákon o ochraně přírody neobsahuje úpravu institutu místního šetření a samotný správní řád, který se jako procesní předpis na dané řízení vztahuje, rovněž žádnou procesní úpravu místního šetření neobsahuje. Nejblíže je svým charakterem úkonu, který dne 28. 2. 2017 učinil prvostupňový orgán, důkaz ohledáním upravený v § 54 správního řádu. I na tento důkaz se vztahuje úprava provádění dokazování obsažená v § 51 správního řádu, kde je v odst. 2 uvedeno, že o provádění důkazů mimo ústní jednání musí být účastníci včas vyrozuměni, nehrozí-li nebezpečí z prodlení. Tuto povinnost nemá správní orgán vůči účastníkovi, který se vzdal práva účasti při dokazování. V daném případě z obsahu správního spisu nevyplývá, že by se žalobce vzdal práva účasti při dokazování. Vzdání se práva účasti na provádění dokazování do budoucna je natolik závažný procesní úkon, že jeho existence musí být řádně doložena ve správním spise. V daném případě žádný doklad o takovém úkonu ze strany žalobce ve správním spise založen není a žalovaný jej nepředložil ani jako přílohu svého vyjádření k žalobě. Je tedy nutno vycházet z premisy, že se žalobce účasti při dokazování v daném řízení nevzdal. V daném případě je rovněž nepochybné, že ohledání stromu, který byl předmětem žádosti o povolení kácení, nebylo úkonem, u něhož by hrozilo nebezpečí z prodlení. V daném případě tedy žalobce měl být vyrozuměn včas o konání předmětného ohledání. Předložený správní spis neobsahuje žádné doklady, které by prokazovaly, že by účastníci řízení, a to ani ve vztahu k žadateli, byli vyrozuměni o konání ohledání. Žalovaný pak skutečnost, že o konání ohledání žalobce nevyrozuměl, nijak nerozporoval, dokonce tuto vadu v napadeném rozhodnutí sám konstatoval. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí plyne, že žalovaný tuto vadu nepovažoval za vadu, které by mohla mít vliv na správnost rozhodnutí. V provedení dokazování ohledáním věci, aniž by žalobce jako jeden z účastníků byl o chystaném provedení ohledání včas vyrozuměn, však spatřuje soud závažnou vadu řízení ve smyslu § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s., která mohla mít vliv na zákonnost rozhodnutí ve věci samé (k obdobným závěrům dospěl i Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 15. 9. 2005, č. j. 5 As 38/2004-74, publikovaném ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 745/2006 – tento Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

rozsudek se vztahoval k úpravě obsažené v zákoně č. 71/1967 Sb., o správním řízení, ovšem vzhledem k prakticky totožné právní úpravě je plně aplikovatelný i na daný případ).

14. S ohledem na výše uvedené pochybení při provádění ohledání soud považuje za předčasné vyjadřovat se ke skutečnosti, že žalobce měl při ohledání provedeném mimo správní řízení dospět k jiným zjištěním než správní orgány.
15. Dále žalobce namítal, že nebyl řádně v souladu s § 36 odst. 3 správního řádu seznámen s podklady rozhodnutí před vydáním rozhodnutí ve věci samé. V ustanovení § 36 odst. 3 správního řádu je mimo jiné uvedeno, že nestanoví-li zákon jinak, musí být účastníkům před vydáním rozhodnutí ve věci dána možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí; to se netýká žadatele, pokud se jeho žádosti v plném rozsahu vyhovuje, a účastníka, který se práva vyjádřit se k podkladům rozhodnutí vzdal. Z obsahu správního spisu jednoznačně vyplývá, že žalobce nebyl žadatelem, proto mu nemohlo být plně vyhověno, a ani se nevzdal práva vyjádřit se k podkladům rozhodnutí. Bylo tedy povinností správního orgánu dát žalobci možnost seznámit se s podklady rozhodnutí před vydáním rozhodnutí ve věci. Z obsahu správního spisu nevyplývá, že by žalobci ze strany správních orgánů taková možnost byla dána. Za výzvu k seznámení s podklady rozhodnutí nelze považovat sdělení obsažené v oznámení ze dne 27. 2. 2017 o zahájení řízení o povolení kácení zaslaném žalobci dne 28. 2. 2017. V tomto sdělení je pouze obecně uvedeno, že nahlížení do spisu je možné v pondělí a ve středu ve stanovený čas. V době předmětného sdělení správní orgán neměl shromážděny podklady k rozhodnutí ve věci (ohledání bylo provedeno až dne 28. 2. 2017) a v předmětném sdělení bylo pouze obecně konstatováno, že předpokládaný termín vydání rozhodnutí je po 10. 3. 2017. Navíc, není pravdou, jak namítal ve svém vyjádření žalovaný, že by podkladem pro vydání rozhodnutí byla pouze žádost a její přílohy. Ze spisu totiž plyne, že dalším podkladem byla fotodokumentace provedená prvostupňovým orgánem při provedení ohledání, byť není ani zřejmé, kým byla vyhotovena či kdy byla založena do spisu. Žádný další písemný kontakt mezi žalobcem a prvostupňovým orgánem před vydáním prvostupňového rozhodnutí z obsahu správního spisu nevyplývá. Na základě výše uvedených skutečností dospěl soud k závěru, že ze strany prvostupňového správního orgánu došlo vůči žalobci k porušení ustanovení § 36 odst. 3 správního řádu. Žalovaný pak toto pochybení nijak nenapravil. V této skutečnosti spatřuje soud závažnou vadu řízení ve smyslu § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s., která mohla mít vliv na zákonnost rozhodnutí ve věci samé.
16. Soud pak s odkazem na ustanovení § 52 s. ř. s. neprovedl dokazování důkazem navrženým v žalobě (výsledkem entomologa), když se nejedná o důkaz potřebný pro zjištění stavu věci, s ohledem na skutečnost, že předložený správní spis byl dostatečným podkladem pro vydání tohoto rozsudku.
17. S ohledem na výše uvedené soud napadené rozhodnutí žalovaného zrušil pro vady řízení a vrátil mu věc k dalšímu řízení. Současně zrušil i rozhodnutí Městského úřadu Osek, odboru životního prostředí, ze dne 13. 3. 2017, č. j. VMH-930/17-48/17-Ho, neboť zmíněné vady řízení se vztahují i k tomuto rozhodnutí [§ 76 odst. 1 písm. a), b) a c), § 78 odst. 1 věty první a § 78 odst. 3 a 4 s. ř. s.]. V dalším řízení bude pak žalovaný podle § 78 odst. 5 s. ř. s. vázán právním názorem, který byl vysloven v tomto zrušujícím rozsudku.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

18. Žalobce měl v projednávané věci plný úspěch, a proto soud podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. uložil žalovanému povinnost zaplatit mu do třiceti dnů od právní moci rozsudku náhradu nákladů řízení o žalobě v celkové výši 9 800 Kč. Náhrada se skládá ze zaplaceného soudního poplatku 3 000 Kč, z částky 6 200 Kč za dva úkony právní služby právního zástupkyně žalobce JUDr. Petry Humlíčkové, Ph.D., po 3 100 Kč podle § 7, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, ve znění pozdějších předpisů [převzetí a příprava zastoupení – § 11 odst. 1 písm. a); podání žaloby – § 11 odst. 1 písm. d);] a z částky 600 Kč jako náhrady hotových výdajů advokáta [dva režijní paušály po 300 Kč podle § 13 odst. 1 a 3 advokátního tarifu].

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Ústí nad Labem 26. února 2020

JUDr. Markéta Lehká, Ph.D., v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.